

Zrzeszenie Regionów Europy

Posiedzenie Komitetu D

kultura, edukacja, szkolenia, młodzież, sport,
media oraz technologia informacji

WOJEWÓDZTWO
MAŁOPOLSKIE

Polska, Kraków – 27,28 maja 2004
Uniwersytet Jagielloński – Collegium Maius

POLITYKA MEDIALNA W ASPEKcie REGIONALNYM

W dniach 27 i 28 maja 2004 roku na zaproszenie pana Janusza Sepioła, Marszałka Województwa Małopolskiego odbyło się w Krakowie 23 posiedzenie Komitetu D Zrzeszenia Regionów Europy (AER). Specjalne zaproszenie pana Marszałka przyjęła również pani Liese Prokop, przewodnicząca Zrzeszenia oraz pani Mikl-Leitner, przewodnicząca Partii Ludowej landu oraz członek Rządu Dolnej Austrii. Spotkaniu przewodniczył pan Bruno Hosp, były Minister Kultury Bozen-Südtirol oraz przewodniczący Komitetu D.

W spotkaniu udział wzięli przedstawiciele regionów: Akershus (Holandia), Baranya (Węgry), Bozen-Südtirol (Włochy), Catalunya (Hiszpania), Dorset (Wielka Brytania), Etelä-Pohjanmaa (Finlandia), Fejér (Węgry), Fyn (Dania), Hampshire (Wielka Brytania), Heves (Węgry), Jämtland (Szwecja), Luzern (Szwajcaria), Małopolskie (Polska), Niederösterreich (Austria), Niedersachsen (Niemcy), Pest (Węgry), Sörmland (Szwecja), Trenčín (Słowacja), Västerbotten (Szwecja), Wallonie (Belgia) oraz organizacji i instytucji: ECTARC (Wielka Brytania), Idioms Fondation (Francja), Uniwersytetu w Cambridge, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Akademii Pedagogicznej w Krakowie, Akademii Ekonomicznej w Krakowie, Telewizji Polskiej SA, Oddział w Krakowie.

W programie spotkania poza sprawami wewnętrznymi, którymi na co dzień zajmuje się Komitet D, znalazła się debata nt. polityki medialnej (telewizja bez granic, ochrona praw autorskich, cenzura, regulacje prawne, reklama). Wśród polskich prelegentów zajmujących się na co dzień teoretycznie i praktycznie tematem mediów głos zabrali przedstawiciele uczelni wyższych oraz dziennikarze i pracownicy TVP.

Prof. Jerzy Mikułowski Pomorski, szef Katedry Studiów Europejskich Akademii Ekonomicznej, przedstawił uwagi na temat trzeciego panregionalnego kanału telewizyjnego na tle tendencji rozwoju telewizji w Europie. Program TVP3 pojawił się w 1990 roku, co z jednej strony pomogło w przesunięciu uwagi widzów z całej Polski z poziomu krajowego na regionalny, z drugiej jednak nie uwzględniło prawdziwego zróżnicowania regionalnego w prezentowanych programach. W dużej mierze stracono również szansę na finansowanie działalności kanału z reklam, ponieważ na razie nie istnieje bądź jest

niewielki rynek towarów i usług zbliżonych do siebie, który mógłby taką reklamą zostać objęty. Ponadto jest ona zbyt droga. Podniesiona została również kwestia „telewizji ubogiej”, której oferta została opracowana w oparciu o badania wcześniej emitowanego programu kierowanego do niewłaściwych odbiorców o niewłaściwych porach. W efekcie spowodowało to obniżenie merytorycznego poziomu TVP3. Ubogim zostało również nazwane dziennikarstwo prezentowane w polskiej telewizji publicznej, gdzie jakość zastępowana jest nadmierną ilością, panuje chaos i nieprzewidywalność w prowadzonych programach.

Według red. Piotra Legutki, dziennikarza Krakowskiego Oddziału TVP, publiczna telewizja regionalna w Polsce właściwie nie istnieje. 12 regionalnych oddziałów TVP3 ma ciągle problemy z wypracowaniem zbiorowej tożsamości tego kanału, jak również własnej tożsamości regionalnej. On sam jako dziennikarz wykonuje (nieciekawe) zadania, które zostały mu narzucone. Ponadto jest często postrzegany przez widzów jako osoba zarządu centralnego ds. public relations. Telewidzowie mają również wrażenie, że ważne decyzje nadal zapadają w Warszawie, czym z kolei tłumaczą brak zainteresowania sprawami lokalnymi.

Dr Edward Chudziński, kierownik Studium Dziennikarskiego Akademii Pedagogicznej w Krakowie, przywołał dokumenty programowe regionalizmu polskiego z 1926 i 1994 roku. Obydwa zawierają odniesienia do polityki medialnej. Regionalizm w Polsce zaczął kształtować się w XIX wieku, w czym istotną rolę odegrała prasa prowincjonalna oraz różnego rodzaju stowarzyszenia. W okresie zaborów rodzący się ruch regionalistyczny i jego instytucje zastępowały organy nieistniejącego państwa, głównie w dziedzinie oświaty, kultury, prasy i wydawnictw. W II Rzeczypospolitej regionalizm uzyskał status ideologii państwowej. Po 1956 roku ruch stowarzyszeniowy zaczął promować regionalizm w rozmaitych, najczęściej zawołowanych formach. Dopiero jednak po 1989 roku idea ta może być propagowana bez przeszkód. Karta Regionalizmu Polskiego z 1994 roku zachęca media do prezentowania kulturowej i intelektualnej różnorodności regionów. Większość mediów w Polsce ma dzisiaj status i zasięg regionalny bądź lokalny, a mimo to ruch regionalistyczny rzadko znajduje w nich sojusznika. Pocięszające jest, że media publiczne mają obowiązek dostarczać informacji, służyć wymianie opinii oraz promować kulturę w wymiarze regionalnym.

Red. Tadeusz Skoczek, były wiceprezes Zarządu TVP, przypomniał że telewizja publiczna w Polsce tylko 1/3 swoich wydatków pokrywa z abonamentu, którego ściagalność kształtuje się na poziomie 50%. Telewizja regionalna pochłania większość tych środków. Regionalizacja TVP pozwoliła na zwiększenie produkcji własnej, czemu nie zdołałyby sprostać samodzielnie oddziały TVP. Zdaniem red. Skoczka oddziały regionalne mają możliwość współkształtowania programu TVP3. Obecny kierownik Biura Rozwoju Telewizji Regionalnej mówił też o współpracy międzynarodowej TVP (ARTE, EBU i Circom).

Podsumowując dyskusję Pan Stummman zaproponował:

- znalezienie właściwych regulacji prawnych w dziedzinie mediów na poziomie regionalnym,
- stworzenie europejskiej telewizji regionalnej,
- większe zaangażowanie regionów na temat wielokulturowości i roli mediów w tej dziedzinie,
- sprzeciwienie się wprowadzaniu dalszych regulacji dotyczących mediów na poziomie europejskim.

Wyraził on również nadzieję, że zapoczątkowana na nowo w Krakowie dyskusja dotycząca polityki medialnej, która ciągle wzbudza wielkie emocje, przyczyni się do reaktywacji grupy roboczej AER zajmującej się tym problemem.

Członkowie Komitetu D uczestniczący w spotkaniu w Krakowie, a zwłaszcza Pan Slavko Matic z Wojvodiny potwierdzili swoje zainteresowanie tematem roli mediów w wielokulturowym (wielonarodowościowym) społeczeństwie. Pan Matic zapoznał uczestników spotkania z projektem „Mosaic Television” przygotowywanym przez jego region. Projekt został zainicjowany przez mniejszość węgierską zamieszkujejącą Wojwodinę. Zakłada on skoncentrowanie się na programach kulturalnych i edukacyjnych dotyczących zwyczajów, historii, stylu życia etc. ukierunkowanych na rozwijanie wzajemnego zrozumienia społeczeństw. Program ma być prezentowany w regionie Wojvodina. Region ten jest otwarty i chętny do wymiany doświadczeń zdobytych przy realizacji podobnych projektów w innych regionach europejskich.

Opracowano na podstawie sprawozdania zamieszczonego na stronie internetowej Komitetu D Zrzeszenia Regionów Europy. E.Ch.

KALENDARIUM WYDARZEŃ KULTURALNYCH W WOJEWÓDZTWIE MAŁOPOLSKIM (październik 2003 – styczeń 2005)*

Październik 2003 – marzec 2004

„Strój krakowski – między prawdą a wyobrażeniem”

Wystawa, Kraków, Muzeum Etnograficzne im. Seweryna Udzieli.

Styczeń – kwiecień 2004

„Pamiętka Krakowska”

Wystawa, Kraków, Muzeum Etnograficzne.

Styczeń – grudzień 2004

„Wieliczka – Wieliczanie”

Cykl spotkań w ramach projektu „Wieliczka – Wieliczanie”, kontynuacja w 2005 roku, organizator: Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Wieliczce – cykl prezentuje wybitne i ważne dla Wieliczki postacie: naukowców, artystów, nauczycieli, rzemieślników, twórców. Obok prezentacji wybitnych wieliczian uczestnicy spotkań poznają działalność wielickich szkół w zakresie edukacji regionalnej, działalność towarzystw kultury, historię i zabytki Wieliczki oraz problemy współczesne miasta i powiatu.

* Wyboru dokonano na podstawie informacji zawartych w prasie lokalnej rejestrowanej i gromadzonej na bieżąco w Czytelnicy Zbiorów Regionalnych Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie. Bieżące informacje o przedsięwzięciach, imprezach i wydarzeniach kulturalnych można znaleźć na stronach: www.malpolskie.pl oraz www.krakow.pl